

RSM Netherlands Accountants N.V.

Toermalijnstraat 9
Postbus 366
1800 AJ Alkmaar
T 072 541 1111
www.rsmnl.com

Rapport d.d. 22 november 2018

Het bestuur van
Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de
Vastgoedkunde
Jollemanhof 5
1019 GW AMSTERDAM

Inzake jaarstukken 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Netherlands Accountants N.V. is een onafhankelijk lid van het RSM netwerk en handelt onder de naam RSM. RSM is de handelsnaam van elk bij het RSM netwerk aangesloten kantoor. Het RSM netwerk is een samenwerkingsverband van onafhankelijke accountants- en advieskantoren, die ieder voor eigen verantwoordelijkheid werken. Het RSM netwerk bestaat in geen enkel rechtsgebied als afzonderlijke rechtspersoon. Op alle opdrachten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, die op verzoek kosteloos worden toegezonden. RSM Netherlands Accountants N.V. is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 34255759 en heeft kantoren in Alkmaar, Amsterdam, Haarlem en Utrecht.

Inhoudsopgave

Pagina

1. Jaarrekening

1.1	Balans per 30 juni 2018	2
1.2	Winst-en-verliesrekening over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018	4
1.3	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	5
1.4	Toelichting op de balans per 30 juni 2018	8
1.5	Toelichting op de winst-en-verliesrekening over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018	12

2. Overige gegevens

2.1	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	16
-----	---	----

1. Jaarrekening

1.1 Balans per 30 juni 2018

(na voorstel resultaatverdeling)

	30-06-2018		30-06-2017	
	€	€	€	€
Activa				
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Verbouwing	-		51.874	
Computer-apparatuur	-		60.883	
				112.757
Financiële vaste activa				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	1	1.347.687	-	
Actieve belastinglatenties	3	-	16.698	
		1.347.687		16.698
Som der vaste activa		1.347.687		129.455
Vlottende activa				
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	4	-	449.635	
Overige vorderingen en overlopende activa	5	88	235.237	
				684.872
Liquide middelen	6	1.878.098		3.303.944
Som der vlottende activa		1.878.186		3.988.816
		3.225.873		4.118.271

		30-06-2018		30-06-2017	
		€	€	€	€
Passiva					
Eigen vermogen	7		3.098.082		3.245.751
Voorzieningen					
Pensioenverplichtingen	8		-		5.695
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	9		-	207.666	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	10		-	51.091	
Overige schulden en overlopende passiva	11	127.791		608.068	
			127.791		866.825
			<u>3.225.873</u>		<u>4.118.271</u>

1.2 Winst-en-verliesrekening over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018

		2017 / 2018		2016 / 2017	
		€	€	€	€
Netto-omzet	12	-		3.337.558	
Inkoopwaarde van de omzet	13	-		-1.013.418	
Bruto-omzetresultaat		-		2.324.140	
Overige bedrijfsopbrengsten	14	2.512		145.543	
Brutomarge			2.512		2.469.683
Overige lasten	15	-		-58.750	
Personeelskosten	16	-		1.701.996	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	17	-		26.896	
Overige bedrijfskosten	18	126.435		787.337	
Som der bedrijfslasten			126.435		2.457.479
Bedrijfsresultaat			-123.923		12.204
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		1.344		10.576	
Rentelasten en soortgelijke kosten	19	-333		-5.443	
Financiële baten en lasten			1.011		5.133
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			-122.912		17.337
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening			-		-9.314
			-122.912		8.023
Aandeel in resultaat van ondernemingen 20 waarin wordt deelgenomen			-24.757		-
Netto resultaat na belastingen			-147.669		8.023

1.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde is feitelijk gevestigd op Jollemanhof 5, 1019 GW te Amsterdam, is statutair gevestigd in en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41212109.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

De stichting heeft geen winstoogmerk en heeft ten doel de financiële ondersteuning van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs op het gebied van beleggings- en vastgoedkunde en voorts al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn in de ruimste zin van het woord.

Informatieverschaffing over groepsverhoudingen

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde vormt samen met Amsterdam School of Real Estate B.V. een groep waarbij Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde aan het hoofd staat van deze groep.

Fusies en overnames

De Stichting Amsterdam School of Real Estate heeft op 9 oktober 2017 haar vermogen afgesplitst onder algemene titel tegen uitreiking van aandelen in de vennootschap Amsterdam School of Real Estate B.V. Daags na deze splitsing is de Stichting Amsterdam School of Real Estate onder algemene titel juridisch gefuseerd met Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde (SWOOV). Bij deze fusie was SWOOV de verkrijgende stichting en Stichting Amsterdam School of Real Estate de verdwijnende stichting. De ter vergelijking opgenomen cijfers betreffen de gecombineerde vergelijkende cijfers van beide stichtingen.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld volgens Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Het batig saldo wordt bepaald door vaststelling van het verschil tussen de ontvangen donaties, schenkingen en overige baten enerzijds en de kosten en andere lasten anderzijds. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum gerealiseerd zijn; uitgaven en risico's worden in de jaarrekening verwerkt indien zij bekend zijn op het moment van opmaken van de jaarrekening.

De Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

Financiële instrumenten

Onder de financiële instrumenten worden primaire instrumenten zoals vorderingen en schulden verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Grondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa is een actieve belastinglatentie opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat realisatie van de belastingclaim te zijner tijd zal kunnen plaatsvinden. Deze actieve belastinglatentie is gewaardeerd tegen nominale waarde en heeft overwegend een langlopend karakter.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Voorziening voor pensioenen

De stichting heeft een toegezegde bijdrageregeling. Deze pensioenregelingen wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder te weten een verzekeringsmaatschappij. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen, naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie, op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waar onder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de stichting en worden in de balans opgenomen in een voorziening. Voor pensioenaanspraken opgebouwd voor 1-1-2000 op basis van een eindloonregeling wordt een verplichting voor backservice opgenomen.

Kortlopende schulden

Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Omzetverantwoording

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot dat moment in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Te ontvangen dividenden van niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen en effecten, worden verantwoord zodra Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde het recht hierop heeft verkregen.

Waardeveranderingen van financiële instrumenten die op actuele waarde gewaardeerd zijn, worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Belastingen over de winst of het verlies

De Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs is in de Vastgoedkunde is in 2017/2018 niet zelfstandig belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting.

(2016/2017: De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.)

1.4 Toelichting op de balans per 30 juni 2018

Vaste activa

1 Financiële vaste activa

	Deelnemin- gen in groeps- maatschap- pijen	Actieve be- lastinglaten- ties	Totaal
	€	€	€
Boekwaarde per 1 juli 2017	-	16.698	16.698
Investerings	1.372.444	-	1.372.444
Resultaat	-24.757	-	-24.757
Overdracht naar deelneming	-	-16.698	-16.698
Boekwaarde per 30 juni 2018	1.347.687	-	1.347.687

2 Deelnemingen in groepsmaatschappijen Amsterdam School of Real Estate B.V.

30-06-2018	30-06-2017
€	€

1.347.687	-
-----------	---

1-7-2017 / 30-6-2018	1-7-2016 / 30-6-2017
€	€

Amsterdam School of Real Estate B.V.

Boekwaarde per 1 juli	-	-
Investerings	1.372.444	-
Resultaat	-24.757	-
Boekwaarde per 30 juni	1.347.687	-

30-06-2018	30-06-2017
€	€

3 Actieve belastinglatenties

Actieve belastinglatentie	-	16.698
---------------------------	---	--------

Vlottende activa

Vorderingen

4 Handelsdebiteuren

Handelsdebiteuren

<u>30-06-2018</u>	<u>30-06-2017</u>
€	€
-	449.635

5 Overige vorderingen en overlopende activa

Overige vordering

Vooruitbetaalde kosten

<u>30-06-2018</u>	<u>30-06-2017</u>
€	€
88	28.773
-	206.464
<u>88</u>	<u>235.237</u>

6 Liquide middelen

ABN AMRO

Rabobank

Diverse banken

1.609.766	2.169.515
181.744	181.465
86.588	952.964
<u>1.878.098</u>	<u>3.303.944</u>

Passiva

	<u>30-06-2018</u>	<u>30-06-2017</u>
	€	€
7 Eigen vermogen		
Bestemmingsreserve	41.798	39.286
Overige reserve	3.056.284	3.206.465
	<u>3.098.082</u>	<u>3.245.751</u>

Eigen vermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	Geplaatst kapitaal	Bestemmin- gsreserve	Overige re- serve	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 juli 2017	-	39.286	3.206.465	3.245.751
Nog toe te wijzen	-	2.512	-	2.512
Uit resultaatverdeling	-	-	-147.669	-147.669
Vrijval ten gunste van algemene reserve	-	-	-2.512	-2.512
Stand per 30 juni 2018	<u>-</u>	<u>41.798</u>	<u>3.056.284</u>	<u>3.098.082</u>

Per ultimo boekjaar is er voor een bedrag ad EUR 41.798 aan toegezegde nog niet uitgekeerde beurzen. Deze verplichtingen zijn gereserveerd onder de bestemmingsreserve.

	<u>30-06-2018</u>	<u>30-06-2017</u>
	€	€
Bestemmingsreserve		
Bestemmingsreserve	41.798	39.286
	<u>41.798</u>	<u>39.286</u>
8 Pensioenverplichtingen		
Pensioenen directie in eigen beheer	-	5.695
	<u>-</u>	<u>5.695</u>

De backserviceverplichting betreft de contante waarde van de in de toekomst verschuldigde inhaalpremies over de reeds verstreken dienstjaren toegezegde pensioenrechten. De pensioenverzekering is bij derden ondergebracht.

De pensioenafspraken betreffen:

- . - ouderdomspensioen
- . - partnerpensioen
- . - wezenpensioen
- . - arbeidsongeschiktheidspensioen.

Kortlopende schulden

	30-06-2018	30-06-2017
	€	€
9 Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	-	207.666
	<u>-</u>	<u>207.666</u>
10 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	-	14.266
Loonheffing	-	36.825
	<u>-</u>	<u>51.091</u>
11 Overige schulden en overlopende passiva		
Nettolonen	-	2.968
Kruisposten	2.793	12.020
Vakantiegeld	-	8.796
Vakantiedagen	-	58.619
Vooruitontvangen MRE	-	224.231
Vooruitontvangen MSRE	-	164.286
Eindejaarsuitkering	-	40.000
Nog te betalen kosten	124.998	97.148
	<u>127.791</u>	<u>608.068</u>

1.5 Toelichting op de winst-en-verliesrekening over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
12 Netto-omzet		
MSRE	-	1.577.802
MRE	-	760.274
Executive Education	-	773.710
Research	-	225.772
	<u>-</u>	<u>3.337.558</u>
	<u>-</u>	<u>3.337.558</u>
	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
13 Inkoopwaarde van de omzet		
inkoopwaarde van de omzet	-	1.013.418
	<u>-</u>	<u>1.013.418</u>
	<u>-</u>	<u>1.013.418</u>
	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
<i>inkoopwaarde van de omzet</i>		
Opleidingen	-	837.574
Research	-	76.751
Vastgoedinformatiecentrum	-	76.593
Vogon Real Estate Research Quarterly	-	22.500
	<u>-</u>	<u>1.013.418</u>
	<u>-</u>	<u>1.013.418</u>
	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
15 Overige lasten		
Overige lasten	-	-58.750
	<u>-</u>	<u>-58.750</u>
	<u>-</u>	<u>-58.750</u>
	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
<i>Overige lasten</i>		
Vergoeding ASRE	-	-92.500
Vastgoedlezing	-	6.250
Onderzoekers	-	27.500
	<u>-</u>	<u>-58.750</u>
	<u>-</u>	<u>-58.750</u>

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
14 Overige bedrijfsopbrengsten		
Donaties en AFV bijdragen	2.512	145.543
	<u>2.512</u>	<u>145.543</u>

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
16 Personeelskosten		
Lonen en salarissen	-	1.281.702
Sociale lasten en pensioenlasten	-	279.404
Overige personeelskosten	-	140.890
	<u>-</u>	<u>1.701.996</u>
	<u>-</u>	<u>1.701.996</u>

Gemiddeld aantal werknemers

2017 / 2018

Aantal
21,00

Gemiddeld aantal werknemers
2016 / 2017

Aantal
22,00

Gemiddeld aantal werknemers

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
<i>Overige personeelskosten</i>		
Wervingskosten	-	302
Studie- en opleidingskosten	-	14.689
Vergoeding reis- en verblijfkosten	-	71.696
Arbodienst	-	6.056
Ziekengeldverzekering	-	17.669
WKR	-	8.048
Overige personeelskosten	-	22.430
	<u>-</u>	<u>140.890</u>
	<u>-</u>	<u>140.890</u>

17 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Afschrijvingen materiële vaste activa

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
	-	26.896
	<u>-</u>	<u>26.896</u>

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
<i>Afschrijvingen materiële vaste activa</i>		
Verbouwing	-	8.155
Computerapparatuur	-	18.741
	<u>-</u>	<u>26.896</u>

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
18 Overige bedrijfskosten		
Huisvestingskosten	-	541.425
Verkoopkosten	-	19.245
Kantoorkosten	-	191.779
Algemene kosten	126.435	34.888
	<u>126.435</u>	<u>787.337</u>

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
<i>Huisvestingskosten</i>		
Huur	-	369.663
Onderhoud gebouwen	-	80.754
Schoonmaakkosten	-	29.346
Assurantiepremie onroerende zaak	-	19.396
Overige huisvestingskosten	-	42.266
	<u>-</u>	<u>541.425</u>

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
<i>Verkoopkosten</i>		
Beurskosten	-	7.602
Advertentiekosten	-	5.492
Overige verkoopkosten	-	9.926
Kosten sponsoring	-	-2.753
Reis- en verblijfkosten	-	-1.022
	<u>-</u>	<u>19.245</u>

	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
<i>Kantoorkosten</i>		
Netwerk- en internetkosten	-	74.408
Accountants- en advieskosten	-	49.311
Provider	-	20.136
Reproductiekosten	-	11.449
Porti	-	9.007
Telefoon- en faxkosten	-	14.909
Kantoorbenodigdheden	-	6.423
Abonnementen	-	6.136
	<u>-</u>	<u>191.779</u>
	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
<i>Algemene kosten</i>		
Overige algemene kosten	126.435	34.888
	<u>126.435</u>	<u>34.888</u>
	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
Overige rentebaten		
Rente opbrengsten	1.344	9.269
	<u>1.344</u>	<u>9.269</u>
	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
19 Rentelasten en soortgelijke kosten		
Betaalde bankrente	333	5.443
	<u>333</u>	<u>5.443</u>
	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>2017 / 2018</u>	<u>2016 / 2017</u>
	€	€
20 Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		
Resultaat Amsterdam School of Real Estate B.V.	-24.757	-
	<u>-24.757</u>	<u>-</u>

Amsterdam, 22 november 2018

Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde

J. van der Ende

A. Rigter

J. Meuwissen

2. Overige gegevens

2.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders van Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde

A. Verklaring over de jaarrekening 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar eindigend op 30 juni 2018 van Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde te gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde per 30 juni 2018 en van het resultaat over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 30 juni 2018;
2. de winst-en-verliesrekening over de periode 1 juli 2017 tot en met 30 juni 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Wetenschappelijk Onderzoek en Onderwijs in de Vastgoedkunde zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 22 november 2018

RSM Netherlands Accountants N.V.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'E.P. Schat', written in a cursive style.

drs. E.P. Schat RA